

Briuselis, 2016 07 07
COM(2016) 293 final

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

**kuriuo nustatoma, kad Portugalija nesiėmė veiksmingų priemonių atsižvelgdama į
2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendaciją**

{SWD(2016) 240 final}

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

**kuriuo nustatoma, kad Portugalija nesiėmė veiksmingų priemonių atsižvelgdama į
2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendaciją**

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 126 straipsnio 8 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

kadangi:

- (1) pagal Sutarties 126 straipsnį valstybės narės vengia perviršinio valdžios sektoriaus deficito;
- (2) Stabilumo ir augimo pakto pagrindinis tikslas yra patikimi valstybės finansai – priemonė sudaryti geresnes sąlygas kainų stabilumui ir dideliame tvariam augimui, leidžiančiam kurti naujas darbo vietas. Stabilumo ir augimo pakto dalis – 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo¹, kuris priimtas siekiant skatinti kuo greičiau panaikinti perviršinį valdžios sektoriaus deficitą;
- (3) 2009 m. gruodžio 2 d. pagal Sutarties 126 straipsnio 6 dalį Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, nusprendė, kad Portugalijoje yra susidaręs perviršinis deficitas, ir pagal SESV 126 straipsnio 7 dalį ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1467/97² 3 straipsnį pateikė rekomendaciją dėl perviršinio deficito panaikinimo ne vėliau kaip 2013 m. Portugalijos valdžios institucijoms paprašius Europos Sąjungos, valstybių narių, kurių valiuta yra euro, ir Tarptautinio valiutos fondo (TVF) finansinės pagalbos, Taryba suteikė Sąjungos finansinę pagalbą Portugalijai³. Susitarimo memorandumą dėl specialių ekonominės politikos sąlygų (toliau – susitarimo memorandumas) Komisija ir Portugalijos valdžios institucijos pasirašė 2011 m. gegužės 17 d. Vėliau Taryba paskelbė dvi naujas Portugalijai skirtas rekomendacijas pagal Sutarties 126 straipsnio 7 dalį (2012 m. spalio 9 d. ir 2013 m. birželio 21 d.), kuriomis pratęsė perviršinio deficito panaikinimo terminą atitinkamai iki 2014 ir 2015 m. Abejose rekomendacijose Taryba laikėsi nuomonės, kad Portugalija ėmėsi veiksmingų priemonių, tačiau įvyko netikėtų nepalankių ekonominių įvykių, turėjusių didelį neigiamą poveikį viešiesiems finansams;
- (4) siekiant iki 2015 m. patikimai ir tvariai sumažinti nominalų valdžios sektoriaus deficitą, kad jis nesiektų 3 % BVP pamatinės vertės, Portugalijai konkrečiai

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 6.

² Visi dokumentai, susiję su perviršinio deficito procedūra Portugalijoje, pateikti adresu http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/portugal_en.htm

³ 2011 m. gegužės 30 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas 2011/344/ES dėl Sąjungos finansinės pagalbos suteikimo Portugalijai, OL L 159, 2011 6 17, p. 88.

rekomenduota: a) sumažinti nominalų deficitą iki 5,5 % BVP 2013 m., 4,0 % BVP 2014 m. ir 2,5 % BVP 2015 m., tai atitinka 0,6 % BVP struktūrinio balanso pagerėjimą 2013 m., 1,4 % BVP – 2014 m. ir 0,5 % BVP – 2015 m., remiantis Komisijos tarnybų 2013 m. gegužės mėn. atnaujinta Portugalijos ekonomine perspektyva; b) įgyvendinti priemones, siekiančias 3,5 % BVP, kad 2013 m. deficitas neviršytų 5,5 % BVP, įskaitant 2013 m. biudžeto įstatyme nustatytas priemones ir į papildomą biudžetą įtrauktas papildomas priemones, t. y. darbo užmokesčio sumažinimą, veiksmingesnį viešojo administravimo veikimą, mažesnę valdžios sektoriaus vartojimą ir geresnę Sąjungos lėšų panaudojimą; c) remiantis viešųjų išlaidų peržiūra priimti nuolatinės bent 2,0 % BVP vertės konsolidavimo priemonės, kad 2014 m. būtų pasiektas 4,0 % BVP nominalus deficitas, ir siekti racionalizuoti ir modernizuoti viešąjį administravimą, sumažinant nereikalingų funkcijų ir subjektų skaičių visame viešajame sektoriuje, pagerinant pensijų sistemos tvarumą ir užtikrinant numatytų išlaidų taupymą atskirose šakinėse ministerijose; d) priimti būtinas nuolatinės konsolidavimo priemones, kad būtų pasiektas 2015 m. 2,5 % BVP deficito tikslas. Be to, Portugalijai rekomenduota išlaikyti reformų tempą viešųjų finansų valdymo srityje, iki 2013 m. pabaigos peržiūrint Biudžeto sistemos įstatymą, kad būtų labiau sustiprintos biudžeto procedūros ir biudžeto valdymo, atskaitomybės, skaidrumo ir supaprastinimo principai, ir toliau stengtis riboti neapibrėžtuosius įsipareigojimus, kylančius dėl valstybės įmonių ir viešojo bei privačiojo sektorių partnerystės;

- (5) Komisijos tarnybų 2013 m. gegužės mėn. atnaujintoje Portugalijos ekonominėje perspektyvoje, kuria grindžiama 2013 m. birželio 21 d. Portugalijai skirta Tarybos rekomendacija, prognozuota, kad Portugalijos ekonomika 2013 m. susitrauks 2,3 %, o paskesnius dvejus metus atitinkamai augs 0,6 % ir 1,5 %. Prognozuota, kad nominaliojo BVP augimas bus –0,6 % 2013 m. ir 1,8 % 2014 m., o kitais metais – 2,7 %;
- (6) 2013 m. birželio 21 d. rekomendacijoje Taryba nustatė 2013 m. spalio 1 d. terminą, iki kurio reikia imtis veiksmingų priemonių pagal Reglamento (EB) Nr. 1467/97 3 straipsnio 4 dalies nuostatas. Pagal Reglamento (ES) Nr. 472/2013 10 straipsnio 2 dalies a punktą Portugalijai netaikyta pareiga pateikti atskirą ataskaitą pagal paviršinio deficito procedūrą ir ji pateikė ataskaitą pagal savo makroekonominio koregavimo programą;
- (7) paskesniuose vertinimuose pabrėžta 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendacijos laikymuisi gresianti rizika. Remdamasi savo atliktu 2015 m. stabilumo programos įvertinimu (pirmuoju po to, kai buvo baigta ekonominio koregavimo programa), 2015 m. liepos mėn. Taryba padarė išvadą, kad esama rizikos, kad Portugalija nesilaikys Stabilumo ir augimo pakto nuostatų. Panaši išvada, kad esama rizikos, kad Portugalija nesilaikys Stabilumo ir augimo pakto taisyklių, pateikta Komisijos nuomonėje dėl 2015 m. Portugalijos biudžeto plano projekto. Visų pirma, Komisija atkreipė dėmesį į riziką, kad paviršinis deficitas nebus ištaisytas laiku (iki 2015 m.). Be to, Komisija taip pat atkreipė dėmesį į, palyginti su rekomendacija, nepakankamas struktūrines pastangas, nurodama papildomų struktūrinio konsolidavimo priemonių poreikį 2015 m. siekiant patikimai ir tvariai panaikinti paviršinį deficitą;
- (8) iš naujo įvertinus priemones, kurių, atsižvelgdama į 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendaciją, Portugalija ėmėsi paviršiniam deficitui iki 2015 m. panaikinti, daromos šios išvados:

- pranešus apie 2015 m. valdžios sektoriaus deficitą ir Komisijai (Eurostatui) šį pranešimą patvirtinus, 2015 m. deficitas siekė 4,4 % BVP ir viršijo Sutartyje nustatytą 3,0 % BVP pamatinę vertę. Atotrūkį nuo pamatinės vertės daugiausia lėmė finansinio sektoriaus paramos priemonė, susijusi su „Banif“ pertvarkymu 2015 m. pabaigoje, turėjusiu 1,4 % BVP dydžio neigiamą poveikį valdžios sektoriaus deficitui. vertinant tą aspektą kartu su vienkartinių pajamų atvejais, deficitas atėmus vienkartinės priemonės vis tiek būtų viršijęs Sutartyje nustatytą pamatinę vertę;
- bendro struktūrinio balanso pagerėjimo 2013–2015 m. laikotarpiu įvertis yra 1,1 % BVP, t. y. gerokai mažesnis už Tarybos rekomenduotą dydį – 2,5 % BVP. Atlikus koregavimą dėl patikslinto potencialaus gamybos apimties augimo poveikio ir pajamų padidėjimo arba sumažėjimo palyginti su pagrindiniu scenarijumi, kuriuo grindžiama rekomendacija, bendras pagerėjimas gerokai sumažėja iki –0,1 % BVP;
- iki 2014 m. birželio mėn. įgyvendintų priemonių suma atitiko pagal makroekonominio koregavimo programą numatytus tikslus. Vėliau, nuolatinių konsolidavimo priemonių, kuriomis pagrįsti 2014 m. biudžeto tikslai, suma laikui bėgant buvo gerokai sumažinta nuo rengiant 2014 m. biudžetą planuotų 2,3 % BVP iki maždaug 1,5 % BVP projekcijos, kuria pagrįstas 2015 m. biudžetas. Taigi akivaizdu, kad įvykdytų priemonių suma gerokai atsilieka nuo rekomendacijos 2014 m. imtis ne mažiau kaip 2,0 % BVP vertės papildomų priemonių. Nuolatinių fiskalinio konsolidavimo priemonių suma 2015 m. buvo dar labiau sumažinta iki maždaug 0,6 % BVP 2015 m. biudžete ir nustatytas nominalus tikslas – 2,7 % BVP. Taigi numatytos struktūrinės konsolidavimo priemonės buvo nepakankamos, kad būtų pasiektas rekomenduotas 2015 m. deficito tikslas – 2,5 % BVP. 2015 m. galutinis deficitas patvirtino, kad numatytos priemonės buvo nepakankamos;
- apskritai, nuo 2014 m. birželio mėn. nominalaus deficito pagerėjimą lėmė ekonomikos atsigavimas ir sumažėjusios palūkanų išlaidos esant žemoms palūkanų normoms. Nenumatytos pajamos nebuvo panaudotos spartesniam deficito mažinimui, o struktūrinių konsolidavimo priemonių mastas buvo nepakankamas tikslams pasiekti;
- nuo 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendacijos valdžios sektoriaus bendroji skola iš esmės stabilizavosi ir, remiantis Komisijos 2016 m. pavasario prognoze, pasiekė 129,2 % BVP 2013 m. pabaigoje, 130,2 % BVP 2014 m. ir 129,0 % BVP 2015 m.;
- nors ir skirtingu tempu, daugelyje sričių fiskalinės struktūrinės reformos vis tik pasistūmėjo į priekį. Buvo peržiūrėtas ir sugriežtintas Biudžeto sistemos įstatymas, tačiau nustatyta, kad visiškai jis įsigalios tik 2018 m. rugsėjo mėn. Dėta daug pastangų kovoti su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu ir reformuoti mokesčių administravimą. Pastaraisiais metais pagerintas ilgalaikis pensijų sistemos tvarumas, tačiau trumpojo ir vidutinės trukmės laikotarpio problemos tebėra neišspręstos. Sveikatos priežiūros reforma, kuria siekiama užtikrinti Nacionalinės sveikatos tarnybos tvarumą, vykdoma tinkamu tempu. Pastaraisiais metais buvo įgyvendinamos viešojo administravimo reformos, kuriomis siekiama pagerinti fiskalinį valdymą regionų ir vietos lygmenimis, taip pat ir viešojo ir privačiojo sektorių partnerysčių ir valstybės įmonių

reformos, ypač tuo metu, kai buvo vykdoma ekonominio koregavimo programa;

- (9) galima daryti išvadą, kad Portugalija nepakankamai atsižvelgė į 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendaciją. Portugalija nepanaikino savo perviršinio deficito iki 2015 m. Fiskalinių priemonių imtasi daug mažiau nei rekomendavo Taryba,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Portugalija nesiėmė veiksmingų priemonių, kuriomis būtų atsižvelgiama į 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendaciją.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Portugalijos Respublikai.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*